

Jiskra, nedopalek nebo horký výfuk. Vědci ukazují, jak snadno vzniká letní požár

5.8.2026 - Jiří Šíma | Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Horké a suché počasí výrazně zvyšuje riziko vzniku požárů. Podle odborníků z VŠB - Technické univerzity Ostrava může v přírodě stačit jediná jiskra, nedopalek cigarety nebo rozpálená část motoru.

Horké a suché počasí v letních měsících výrazně zvyšuje riziko vzniku požárů v přírodě. Oheň se navíc může v suchém prostředí šířit velmi rychle a často k jeho vzniku stačí zdánlivě zanedbatelný podnět. Vznik a šíření požárů dlouhodobě zkoumají odborníci z Katedry požární ochrany Fakulty bezpečnostního inženýrství VŠB - Technické univerzity Ostrava.

Klíčovým faktorem je podle odborníků vlhkost materiálu. Vysoké teploty a dlouhodobé sucho způsobují její rychlý pokles, čímž se zvyšuje náchylnost vegetace k zapálení. *„Velmi charakteristickou vlastností látek je jejich měrný povrch, který je rozhodující pro to, jak kvalitně bude materiál vstupovat do procesu hoření. Čím tenčí je materiál a čím menší je jeho tloušťka, tím větší je jeho měrný povrch a lépe sdílí teplo z případného iniciačního zdroje. Dochází tak k lepšímu zahoření. Zároveň ale platí, že větší materiál může obsahovat více vlhkosti. Právě vlhkost je klíčová, zvlášť v tomto období. Pokud se dostaneme k hodnotám objemové vlhkosti okolo 10 procent, je materiál velmi náchylný k zapálení,“* vysvětluje Martin Trčka z Fakulty bezpečnostního inženýrství VŠB-TUO.

Podle statistik Hasičského záchranného sboru vzniká značná část požárů lidskou činností. Přírodní příčiny se na jejich celkovém počtu podílejí jen minimálně. *„Podle statistik HZS je asi 40 procent požárů způsobeno činností člověka. Pokud jde o přírodní iniciační zdroje, například blesk, bavíme se pouze o desetinách procenta,“* říká Trčka.

Lidé podle něj často podceňují rizika spojená s rozděláváním ohně v přírodě. V období sucha přitom může ke vzniku požáru stačit jediná jiskra nebo odhozený nedopalek cigarety. *„Lidé se často domnívají, že k ohrazení táboráku bude stačit obložení kameny. V suchu je ale materiál v takovém stavu, že opravdu stačí malá jiskra z táboráku nebo nedopalek cigarety a dojde k požáru,“* upozorňuje Trčka.

Nebezpečné může být také rozdělávání ohně v blízkosti stromů. Riziko nepředstavuje pouze samotný plamen, ale i proudění horkých plynů a tepla směrem vzhůru. *„Pokud se rozhodnete založit táborový oheň uprostřed lesa, kde jsou koruny stromů relativně nízko, může proudění horkých zplodin hoření a konvekce způsobit zapálení koruny stromu. To platí zejména u jehličnatých stromů,“* dodává Trčka.

Riziko vzniku požáru však nehrozí jen při rekreaci. Zvýšenou opatrnost je potřeba zachovávat také při zemědělských pracích nebo údržbě zahrad. *„Žací lišta může narazit na kámen na poli, což způsobí vznik jiskry. Podobně při práci s motorovou pilou můžete zasáhnout skobu nebo hřebík ve stromě. Jiskra pak může dopadnout do suché trávy a založit požár,“* vysvětluje Trčka.

Dalším častým problémem je parkování techniky nebo automobilů ve vysoké trávě. *„Velmi častým problémem je odstavení zemědělských strojů nebo osobních aut do vysoké trávy. Výfukové potrubí se může dostat do blízkosti travního porostu nebo s ním přijít přímo do kontaktu a způsobit jeho vznícení,“* říká Trčka.

Klíčové je zachovat klid

Pokud už k požáru dojde, rozhoduje rychlost reakce. Odborníci doporučují co nejdříve přivolat hasiče a zároveň správně vyhodnotit vlastní bezpečnost. *„Volat hasiče je alfa a omega, protože jde o rychlost. Důležité je ale nezmatkovat. Malá ohniska lze někdy ušlapat nebo jinak lokalizovat. Pokud už však hoří plocha o velikosti několika metrů čtverečních a plameny dosahují výšky kolem jednoho metru, jedná se o požár, který už není snadné zvládnout bez profesionální techniky,“* uzavírá Martin Trčka.

Výzkum procesů hoření a šíření požárů patří mezi dlouhodobé odborné aktivity Fakulty bezpečnostního inženýrství VŠB – Technické univerzity Ostrava. Získané poznatky pomáhají lépe porozumět faktorům, které ovlivňují vznik požárů, a přispívají k efektivnější prevenci i ochraně obyvatel před jejich následky.

<https://www.vsb.cz/cs/detail-novinky?reportId=52357>